

སློབ་ཚན་གཉིས་བ། – Lesson 2 ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭ། – Our School

Objectives

1. You will learn to talk in simple sentences about your school, class, classmates, teachers and Tibetan language learning experience.
2. You will identify the basis on which Tibetan and English grammar systems fundamentally differ: particles versus verbs.
  - a) You will become aware of the all-pervasive notions of “self and other,” the duality of “direct versus inferential knowledge” and how these concepts affect the Tibetan way of thinking and talking.
  - b) You will be able to conceptualize and actively use “to be” and “to have,” including their specifically Tibetan connotations.
  - c) You will learn of the existence of a more respectful language register and be able to use a handful of most popular honorific words.

DID YOU KNOW THAT...?

དགེ་མཚན།

When you say དགེ་མཚན་(teacher), you are actually saying “old virtuous one.”

དགེ་བ་ = virtue; མཚན་འོགས་ = old person.

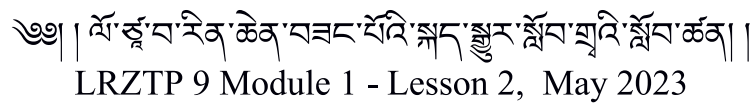

སྒྲུབ་མཉམ་ལ།	ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭ།
སྒྲུབ་པ།	(ཁ་པར་ཐོག་ནས།) ལི་ཉི་ལགས། བྱེད་རང་ད་ལྟ་ག་པར་ཡོད།
ལི་ཉི།	ང་སློབ་ཁང་ནང་ལ་ཡོད། ང་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་པ་མཉམ་དུ་ཡོད། ང་ཚོའི་སློབ་ཁང་གཙང་མ་ཡོད་རེད་ མ་ཟད། སློབ་ཁང་ནང་ལ་ཅ་ལག་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་རེད།
སྒྲུབ་པ།	ཨ་ལས། བྱེད་རང་ཚོའི་སློབ་ཁང་ནང་ལ་ཅ་ལག་ག་རེ་ག་རེ་ཡོད་རེད།
ལི་ཉི།	དེ་བ་དང་། ཅོག་ཅོད་དང་། རྒྱ་བརྒྱུ་དང་། གདན་དང་སྐྱ་པར་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད།
སྒྲུབ་པ།	ཨ་ནི་བྱེད་རང་ཚོའི་སློབ་ཁང་ལ་སློག་ཁྲད་ཡོད་མ་རེད་པས།
ལི་ཉི།	ལགས་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའི་ང་ལ་གཅིག་ཡོད། དེའི་མིང་ལ་ཀྲུ་ཤུ་རྟགས་ཅན་གྱི་སློག་ཁྲད་ཟེར་གི་ ཡོད་རེད། དེ་ཨ་རི་ནས་ཐོན་པ་རེད། སློག་ཁྲད་དེ་ཡག་པོ་ཞེ་བོ་ཅིག་འདུག
སྒྲུབ་པ།	ང་ལ་སློག་ཁྲད་མེད། ཡིན་ནའི་ང་ཚོའི་ལས་ཁུངས་ལ་མང་པོ་འདུག དེ་ཚེ་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་རེད། བྱེད་རང་ ཚོའི་སློབ་ཁང་ནང་ལ་ནག་པང་འདུག་གས།
ལི་ཉི།	ང་ཚོའི་སློབ་ཁང་ནང་ལ་ནག་པང་ཆེན་པོ་གཅིག་འདུག ཡིན་ནའི་དཀར་པང་མི་འདུག
སྒྲུབ་པ།	བོད་པའི་སློབ་གྲྭའི་སློབ་ཁང་མང་ཆེ་བའི་ནང་ལ་ནག་པང་ཡོད་རེད། དཀར་པང་ཡོད་མ་རེད།
ལི་ཉི།	ང་ནག་པང་ལ་དགའ་བོ་ཡོད།

Dialogue	Our Classroom
Penpa	(on the phone) Lihi-la, where are you now?
Lihi:	I am in the classroom. I am together with my classmates. Our classroom is clean and there are many different things in the classroom.
Penpa:	Ah, I see. What [kind of] things are there in your classroom?
Lihi:	There are many [things] – books, tables, chairs, rugs and photos, etc.
Penpa:	And isn't there a computer in your classroom?
Lihi:	No, there isn't. But I have one. It is called Apple. It is from America. This is a very good computer.
Penpa:	I don't have a computer. But we have many in our office. They are from abroad. Is there a blackboard in your classroom?
Lihi:	Yes, there is a big blackboard in our classroom. But there is no whiteboard.
Penpa:	In Tibetan schools there are blackboards in most of the classrooms. There are no whiteboards.

Lihi: I like blackboards.

ཆོས་གསར་དང་།
གནས་ཚུལ་འཕེལ་མ་བཅས།
Vocabulary

4

འཛིན་གྲྭ།	class, course
	འཛིན་ = to hold, to grasp; གྲྭ་ = house, corner, school
སློབ་ཁང་།	classroom
	སློབ་ = བསྐྱབ་ = to train; ཁང་ = house, room, building, as in: ཟ་ཁང་ = restaurant, ར་ཁང་ = tea stall, དངུལ་ཁང་ = bank, ལྷན་ཁང་ = hospital
དེབ།	book
ཕྱག་དེབ།	book (H)
	ཕྱག་(H) = honorific of: ལག་པ་ = hand; དེབ་ = book
དཔེ་ཆ།	religious book
སྒྱུར་དེབ།	exercise book, manual
	སྒྱུར་ = to learn, to train, as in: སྒོ་སྒྱུར་: <i>lojong</i> , mind training; དེབ་ = book
སློབ་དེབ།	manual
	སློབ་ = བསྐྱབ་ = to train; དེབ་ = book
ཐུག་ལུ།	pen
	ཐུག་ལུ་ = bamboo = pen
ཕྱག་ཐུག་	pen (H)
	ཕྱག་(H) = ལག་པ་ = hand; ཐུག་ལུ་ = pen
འ་ཐུག་	pencil
	འ་ཉེ་ = lead; graphite; ཐུག་ལུ་ = pen
ནག་པང་།	blackboard
	ནག་ = ནག་པོ་ = black
དཀར་པང་།	whiteboard
	དཀར་ = དཀར་པོ་ = white, as in: ལྷག་དཀར་ = White Wednesday
ཙག་ཙ།	table
རྒྱབ་བཏུག་	chair, also spelled: རྒྱབ་ཏུག་
	རྒྱབ་ = bottom; བཏུག་ = to lift up
སློབ་	light, electricity, lamp
	སློབ་ as in: སློབ་ཁྲ་ = computer

སྒྲིག་པ་	photo, picture (H)
	སྒྲིག་ as in: སྒྲིག་གསུང་ལུགས་ = body, speech and mind; སྒྲིག་ལུགས་ = body; བར་ = photo, print
ནང་སྦྱང་།	homework ནང་ = home, inside; སྦྱང་ = to learn, to train
རང་སྦྱང་།	self-study རང་ = oneself, self, as in: བྱེད་རང་ = you, yourself; སྦྱང་ = to learn, to train
སློབ་ཆན།	lesson (of a textbook) སློབ་ = བསྐྱབ་ = to train; ཆན་ = part, section
ཡིག་ཆད།	(written) exam, examination, test ཡིག་ = letter; ཆད་ = measurement
མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ།	high school མཐོ་ = high; རིམ་ = stage, level, as in: སློམ་རིམ་ = <i>Stages of Meditation</i> , ལམ་རིམ་ = <i>Stages of the Path</i> ; སློབ་གྲྭ་ = school
སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ།	university, college སློབ་གྲྭ་ = school; ཆེན་མོ་ = big, great
སློབ་སྦྱང་།	studies, education སློབ་ = བསྐྱབ་ = to train, སྦྱང་ = to learn, to train
སློག་ཁྲད།	computer སློག་ = electricity, light; ཁྲད་ = ཁྲད་པ་ = brain
དྲ་རྒྱ།	internet, also spelled: དྲ་རྒྱ་ (དྲ་ = net; རྒྱ་ = broad, wide, as in: རྒྱ་མཚོ་ = ocean)
བྱ་ཆོག	Verbs
ཤེས་པ།	to know, to be aware of, to recognize (ཤེས་པ་དང་པ།) as in: ཤེས་རབ་ = insight, wisdom
ཉ་གོ་བ།	to understand, to comprehend, to know (ཤེས་པ་དང་པ།)

སྒྲོག་པ།	to read (aloud) (ཐ་དད་པ།) སྒྲོག་ as in: སྒྲུར་སྒྲོག་ = spelling aloud
ཉི་བ།	to read (silently), to watch, to look at (ཐ་དད་པ།)
	ཉི་བ་ = view, as in: ཉི་བ་རྟེན་འབྱུང་དང་། སྦྱོང་བ་འཆོ་མེད། = View of dependent arising and conduct of non-violence
གཟིགས་པ།	to read, to look at, to buy (H) (ཐ་དད་པ་) and (ཐ་མི་དད་པ།) གཟིགས་ = to see, (H) as in: སྤྱན་རས་གཟིགས་ = Avalokiteshvara, Bodhisattva of Compassion
འབྲི་བ།	to write, to note down (ཐ་དད་པ།)
འཛུལ་བ།	to enter, to enroll (ཐ་མི་དད་པ།)
འཐོན་པ།	to graduate, to leave, to emerge (ཐ་མི་དད་པ།)
སློབ་འཛིན་བྱེད་པ།	to memorize (syn: སློབ་ལ་འཛིན་པ་ and འག་ཐོག་འཛིན་པ་, འག་ལ་འཛིན་པ།)(ཐ་དད་པ་) སློབ་ = mind, as in: སློབ་སྦྱོང་ = <i>lojong</i> , mind training; སློབ་བཟང་ = Lobsang; འཛིན་ = to hold, to grasp, བྱེད་པ་ = to do
སྦྱང་བ།	to learn (any skill, not only scholarly subjects) (ཐ་དད་པ།) སྦྱང་ = སྦྱོང་ = to learn, to train, as in: སློབ་སྦྱོང་ <i>lojong</i> , mind training
ཉན་པ།	to listen to (ཐ་དད་པ།)
སློབ་པ།	to teach, to train, often pronounced: བསྐྱབ་པ་(ཐ་དད་པ།) སློབ་ = to train, as in: ལྷག་པོའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ = the three superior trainings
བྱུང་ཆོག	Adjectives
ཡག་པོ།	good, well
ཆེན་པོ།	big, large
གསར་པ།	new, newly produced (གསར་ = new, as in: ལོ་གསར་ = <i>Losar</i> , New Year)
སྟིང་རྩི་པོ།	nice, beautiful, pretty, cute (སྟིང་རྩི་ = compassion)

ལས་སྒྲ་པོ།	easy
དཀའ་ལས་ཁག་པོ།	difficult, hard, tough (syn: ཁག་པོ་) དཀའ་ལས་ = hardship, difficulty; ཁག་པོ་ = short form of: དཀའ་ལས་ཁག་པོ་
སྦྱིད་པོ།	nice, pleasant, happy
	(སྦྱིད་ = happy, as in the Tibetan name བདེ་སྦྱིད་ Dekyi; བདེ་བ་ = well-being; སྦྱིད་པོ་ = happiness)
སྟན་པོ།	interesting, pleasant to hear, good (སྟན་ = pleasant to hear, as in: སྟན་ངག་ = poetry, poem)
བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ།	diligent, hardworking, making a joyful effort བརྩོན་འགྲུས་ = diligence, which is the fourth of the six <i>paramitas</i> (པ་རྩོལ་རྒྱ་ཕྱིན་པ་བཞི་པ་); བརྩོན་ = to endeavour, to make an effort; ཆེན་པོ་ = big, great
སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས།	Expressions
དེ་/དེ་ཚོ་ག་པར་ཡོད་རེད།	Where is it? Where are they? ག་པར་ = where? ཡོད་རེད། = is, are?
དེ་གཡམ་གནང་དང་།	Please lend...! གཡམ་ = to lend, borrow; གནང་ = to do (H); དང་། = imperative marker
འདི་འགྲིག་གི་རེད་པས།	Is this OK? Is this fine? (འདི་ = this; འགྲིག་གི་རེད་པས། is it fine?
ཆོག་ཕྱག་པོ་བཟོ་ཤོག་ཅ།	Enrich your vocabs! Learn a variety of vocabulary! ཆོག་ = word, as in: ཆོག་གསར་ = vocabulary; ཕྱག་པོ་ = rich, as in: དབང་ཕྱག་ = Tib. name Wangchuk, also Lord Shiva; བཟོ་ = to make, ཤོག་ཅ། = imperative marker
གང་སྟབས་སྟབས།	I'll try my best, (I'll do) as much as I can, as much as possible གང་ = what (lit. Tibetan); སྟབས་ = to be able to, as in: སྟབས་བསྟན་ = Tib. name Thubten

ཆོག་ཕྱག་གི་དཔེ་བཞིན་དང་བཅས་པ།

Expressions with Example Sentences

དཔེ་མཛོད་ཁང་ = library

ཁྱེད་རང་གི་འཛིན་གྲྭ་དཔེ་མཛོད་ལ་ཡོད་རེད་པས། = Is your class at the library?

སློབ་གྲྭ་ = school

ང་སློབ་གྲྭ་ལ་ཡོད། = I'm at school.

སློབ་ཕྱག་ = student

ང་སློབ་ཕྱག་ཡིན། = I'm a student.

འཛིན་གྲྭ་གཅིག་པ་ = classmate

ངའི་འཛིན་གྲྭ་གཅིག་པ་དེ་ཚོ་ཡག་པོ་འདུག། = My classmates are nice.

སློབ་མ་ = disciple, student of a lama

རིན་པོ་ཆེ་ལ་སློབ་མ་མང་པོ་ཡོད་རེད། = Rinpoche has a lot of disciples.

དགེ་ཤེས་ = teacher

ཁོང་དགེ་ཤེས་རེད། = (S)he is a teacher.

ཤེས་ལགས་ = teacher (H)

ཁོང་ང་ཚོའི་ཤེས་ལགས་རེད། = (S)he is our teacher. (H)

འཛིན་གྲྭ་ = class

ང་འཛིན་གྲྭ་ལ་ཡོད། = I'm in class.

སློབ་ཁང་ = classroom

ང་ཚོ་སློབ་ཁང་ནང་ལ་ཡོད། = We are in the classroom.

དེབ་ = book

ང་ལ་དེབ་མང་པོ་མེད། = I do not have a lot of books.

ཕྱག་དེབ་ = book (H)

ཤེས་ལགས་ལ་ཕྱག་དེབ་མི་འདུག། = The teacher does not have a/any book(s).

དཔེ་ཆ་ = *pecha*, religious book

ང་ལ་དཔེ་ཆ་གཉིས་ཡོད། = I have two religious books.

སྒྱུར་དེབ་ = exercise book, manual

ང་ལ་སྒྱུར་དེབ་གསུམ་ཡོད། = I have three exercise books.

སློབ་དེབ་ = manual

ང་ལ་སློབ་དེབ་གཅིག་ཡོད། = I have one manual.

སྒྲུ་གུ་ = pen

སྒྲུ་གུ་འདི་ཡག་པོ་འདུག། = This pen is good.

ཕྱག་སྒྲུ་གུ་ = pen (H)

མཉམ་ལགས་ལ་ཕྱག་སྒྲུ་གུ་མང་པོ་ཡོད་མ་རེད། = (Our) teacher does not have many pens.

ཞ་སྒྲུ་གུ་ = pencil

ང་ལ་ཞ་སྒྲུ་གུ་གཅིག་གཡར་གནང་དང་། = Please lend me a pencil!

ནག་པང་ = blackboard

སློབ་ཁང་ནང་ལ་ནག་པང་ཅིག་(ཞིག)ཡོད་རེད། = There is a blackboard in the classroom.

དཀར་པང་ = whiteboard

སློབ་ཁང་ནང་ལ་དཀར་པང་ཡོད་མ་རེད། = There are no whiteboards in the classroom.

ཚོག་ཅེ་ = table

སློབ་ཁང་ནང་ལ་ཚོག་ཅེ་མང་པོ་འདུག། = There are a lot of tables in the classroom.

རྒྱབ་བསྐྱལ་ = chair

སློབ་ཁང་ནང་ལ་རྒྱབ་བསྐྱལ་མང་པོ་འདུག། = There are a lot of chairs in the classroom.

སློབ་ = light, electricity, lamp

སློབ་ཁང་ནང་ལ་སློབ་མི་འདུག། = There is no electricity in the classroom.

སྒྲུབ་ = picture (H)

སློབ་ཁང་ནང་ལ་སྒྲུབ་ཁ་ཤས་ཡོད་རེད། = There are several pictures in the classroom.

ནང་སྒྲུབ་ = homework

ང་ཚོ་ལ་ནང་སྒྲུབ་མང་པོ་ཡོད། = We have a lot of homework.

རང་སྒྲུབ་ = self-study

ང་ལ་རང་སྒྲུབ་མང་པོ་ཡོད། = I have a lot of self-study.

སློབ་ཆན་ = lesson (of a textbook)

སློབ་ཆན་གཉིས་པ་ལས་སླ་པོ་འདུག། = Lesson two is easy.

ཡིག་ཆ་ = (big) exam

ཡིག་ཆ་ཁག་པོ་འདུག། = The exam is hard.

མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ = university, college

ས་སྐ་སློབ་གྲྭ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་རེད། = Sarah school is a college.

སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ = academy, college

སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་འདི་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། = This academy is good.

སློབ་སྦྱང་ = studies, education

ང་ཚོ་ཚང་མ་སློབ་སྦྱང་ལ་དགའ་བོ་ཡོད། = We all like studies.

སློག་ཁྲིད་ = computer

ང་ལ་སློག་ཁྲིད་ཡག་པོ་གཟིག་ཡོད། = I have a good computer.

བ་བྱ་ = internet

ང་བ་བྱའི་ཐོག་ནས་བོད་སྐད་སྦྱང་གི་ཡོད། = I learn Tibetan online.

ཤེས་པ་ = to know

ཁྱེད་རང་བོད་སྐད་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས། = Do you know Tibetan language?

ཉ་གོ་བ་ = to understand, to comprehend

དགོངས་དགངས་ཉ་གོ་མ་སོང་། ཡང་བསྐྱར་གསུང་རོགས་གནང་། = I'm sorry, I did not understand.
Could you please say it again!

སློག་པ་ = to read

ང་དེབ་སློག་གི་ཡོད། = I read books.

ལྷ་བ་ = to read (silently), to watch, to look at

ང་དེབ་ལྷ་གི་ཡོད། = I'm reading a book.

གཟིགས་པ་ = to read, to look at, to buy (H)

གཞན་ལགས་ཕྱག་དེབ་གཟིགས་ཀྱི་འདུག = (Our) teacher is reading a book (H).

འབྲི་བ་ = to write, to note down

ང་རང་སྦྱང་འབྲི་གི་ཡོད། = I write (my) homework.

འཇུག་པ་ = to enter, to enroll

ང་ཚོ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན། = We have enrolled in university.

འཇོན་པ་ = to graduate, to leave

ང་ཚོ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་ཇོན་མེད། = We have not graduated university.

སློབ་འཛིན་བྱེད་པ་ = to memorize

ང་ཚོ་ཚོགས་གསར་མང་པོ་སློབ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། = We memorize a lot of vocabulary.

སྒྱུར་བ་ = to learn

ང་ཚོ་བོད་སྐད་སྒྱུར་གི་ཡོད། = We learn Tibetan language.

ཉན་བ་ = to listen

ང་ཚོ་མཉན་ལགས་ལ་ཉན་གྱི་ཡོད། = We listen to the teacher.

སློབ་བ་ = to teach, to train

མཉན་ལགས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་བསླབ་(སློབ་) ཀྱི་འདུག = (Our) teacher teaches the class.

ཡག་པོ་ = good, well

སློབ་ཕྱག་འདི་ཡག་པོ་འདུག = This student is good.

ཆེན་པོ་ = big, large

སློབ་གྲྭ་འདི་ཆེན་པོ་འདུག = This school is big.

གསར་བ་ = new, newly produced

ང་ཚོ་སློབ་ཕྱག་གསར་བ་ཡིན། = We are new students.

སྟེང་ཇེ་པོ་ = nice, beautiful, pretty, cute

བྱ་མོ་ཆང་མ་སྟེང་ཇེ་པོ་འདུག = All girls are beautiful.

ལས་སྒྲ་པོ་ = easy

སློབ་ཆན་གཉིས་པ་ལས་སྒྲ་པོ་འདུག = Lesson two is easy.

(དཀའ་ལས་) ཁག་པོ་ = difficult, hard, tough

བོད་སྐད་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་འདུག = Tibetan language is hard.

སྦྱིད་པོ་ = nice, pleasant, happy

ང་ཚོ་སྦྱིད་པོ་འདུག = We are happy.

སྐྱེན་པོ་ = interesting, pleasant to hear, good

མཉན་ལགས་(ཀྱི་)སྐད་སྐྱེན་པོ་འདུག = (Our) teacher's voice is pleasant to hear.

བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་ = diligent, hardworking

ང་ཚོ་ཆང་མ་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་ཡོད། = We are all hard working.

ག་པར་ཡོད་རེད། = Where is? Where are?

གཡམ་གནང་དང་། = Could you please lend...!

འདི་འཁྲིག་གི་རེད་པས། = Is this OK? Is this fine?

ཆོག་ཕྱག་པོ་བཟོ་ཤོག་ཅག། = Learn a variety of vocabulary!

གང་སྒྱུ་སྒྱུ། = I'll try my best.

ཉེར་མཁོའི་ཆོག་གྲུབ། Phrasebook

སློབ་ཁང་ལ། In the Classroom

དགོངས་དག ངས་ཉ་གོ་མ་སོང་།	I'm sorry, I didn't understand / I don't know.
ཡང་བསྐྱར་གསུང་རོགས་གནང་།	Please say that again!
ག་ལེར་གསུང་རོགས་གནང་།	Please speak slowly!
དབྱེན་ཇིའི་ནང་ལ་འདིའི་དོན་དག་ག་རེ་རེད།	What does this mean in English?
་་་བོད་སྐད་ལ་གང་འདྲས་ཟེར་ལབ་གྱི་རེད།	How do you say ... in Tibetan?
ཆོག་གྲུབ་གཅིག་བཟོ་རོགས་གནང་།	Make a sentence, please!
སྐྱ་མཁུའི། ང་ལ་སྐྱ་གུ་འདི་གཅིག་གཡར་དང་།	Lend me this pen for a second, please!
དེབ་ལ་གཟིགས་རོགས་གནང་།	Look in the book, please!
དཀར་བང་ལ་གཟིགས་རོགས་གནང་།	Look at the whiteboard, please!

ལམ་ཀ་ལ། On the Road

ཁྱེད་རང་གིས་བོད་སྐད་ཡག་པོ་ཤེས་གྱི་རྒྱུ་གི་འདུག་You know, you speak Tibetan well.	
མེད་མེད། ཤེས་གྱི་མེད།	No, I do not know.
ཁྱེད་རང་བོད་སྐད་ག་ནས་སྦངས་པ་ཡིན།	Where have you learned Tibetan?
ང་་་ལ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་གྱི་ཡོད།	I'm studying at ...
ཁྱེད་རང་གི་འཛིན་གྲྭ་ག་པར་ཡོད་རེད།	Where is your class?
ངའི་འཛིན་གྲྭ་་་ལ་ཡོད་རེད།	My class is in ...
ཁྱེད་རང་གི་ཆེན་ལགས་སུ་རེད།	Who is your teacher? (H)
ངའི་ཆེན་ལགས་ཆེན་་་རེད།	It is ... (H)
བོད་སྐད་སྦངས་ནས་ག་ཆེད་ཕྱིན་སོང་།	How long have you been learning?
བདུན་ཕྱག་གསུམ།	Three weeks.
ད་ང་་་ལ་འགྲོ་རན་སོང་།	It's time to go to ...

THE MAIN PRINCIPLE OF THE TIBETAN LANGUAGE: བདག་གཞན་ = SELF AND OTHER

Introduction

Buddhist philosophy teaches the two-fold absence of a “self”, namely the self of persons and the self of phenomena. Related to this, the whole Tibetan language, spoken as well as written, is pervaded by the principle of བདག་གཞན་, (lit. self and other).

Knowing this is therefore of great importance. Familiarity with this all-pervasive principle will allow the student to gain a thorough understanding of the subtlety and beauty of the Tibetan language and its grammar.

Compatibility

The grammatical principles of Tibetan and English are not fully compatible. Very basic sentences, such as “I have a book” (ང་ལ་དེ་བཞིན་ཡོད།), have completely different structures in Tibetan and English. In order to understand fully the grammar of the Tibetan language, it is necessary to understand its grammatical principles on their own terms.

This textbook will use the Tibetan terms and categories as much as possible, but it will also use grammatical terms derived from Latin where necessary.

Tibetan is an extremely situation-based language. For example, the difference between direct (testimonial) and inferential knowledge is reflected in the choice of auxiliary that is used. No such distinction is made in English. It is important to get used to this idea from the very beginning. All the above principles can be understood from the example of the verb “to be.”

THE VERB *TO BE*

Unlike in English, the different usages of the verb “to be” (“somebody” or “somewhere”) are expressed in Tibetan by two different modes of the verb. (This is similar to Spanish, with “ser”, “estar” and “haber”.)

The first of these is described as “essential.” It expresses the inherent or unchanging nature of something. For example:

ཁོང་ལྷན་པོ།   He **is** a boy.

The second usage is described as “existential.” It expresses that something is somewhere at the moment of speech. For example:

ཁོང་བོད་ལ་ཡོད་ཅིང་།   He **is** in Tibet.

When used with adjectives, the essential mode expresses the objective/inherent aspect, whereas the existential form expresses a quality. For example:

ཁང་པ་འདི་དཀར་པོ་རེད།   The house is white. (essential)

ཁང་པ་འདི་སྒྲིང་ཆེ་བོ་འདུག། or: ཡོད་ཅིང་།   The house is beautiful. (existential)

Thus, the “essential” is used to describe the gender, nationality, profession, etc. of someone or something whilst the “existential” is used to express a momentary place, state or quality.

For later reference:

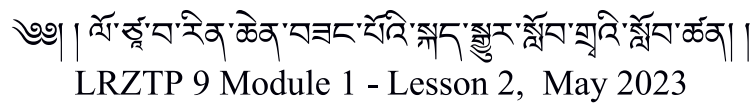
There are occasions where any of the four verbs – རེད།, ཡོད་རེད།, འདུག, ཡོད། – could apply in the same sentence, for example with adjectives:

བཀྲ་ཤིས་	མི་	ཡག་པོ་	རེད།
Tashi	person	good	is
Tashi is a good person.			
བཀྲ་ཤིས་	མི་	ཡག་པོ་	ཡོད་རེད།
Tashi	person	good	is
Tashi is a good person.			
བཀྲ་ཤིས་	མི་	ཡག་པོ་	འདུག
Tashi	person	good	is
Tashi is a good person.			
བཀྲ་ཤིས་	མི་	ཡག་པོ་	ཡོད།
Tashi	person	good	is.
Tashi is a good person.			

These four sentences can be translated identically into English. The differences are very subtle:

- The first example has a sense of Tashi's nature *being* good.
- The second suggests Tashi as *having* good qualities.
- The third expresses that the speaker is just discovering that Tashi is a good guy.
- The fourth emphasises the speaker's relationship to Tashi. The translation in this case could become: “Trust me, Tashi is a good guy,” or “I know that Tashi is a good guy.”

In terms of བདག་ and གཞན་ (self and other), the first three sentences relate to གཞན་ (other) – the differences of which will be elaborated upon later in this lesson. The last one, བཀྲ་ཤིས་མི་ཡག་པོ་ཡོད། is of a particular interest. The speaker chooses to say ཡོད།, which pertains to བདག་, to emphasise that (s)he is not talking about an objective fact but rather a personal point of view. This is why it can be translated as: “Trust me,” “I know...” etc.

THE ESSENTIAL MODE

The forms related to others གཞན་ are རེད། and its negation མ་རེད།.

	Positive	Negative
བདག self	ཡིན་	མིན་
གཞན་ other	རེད་	མ་རེད་

Examples for the essential mode:

ང་   དགོ་མཉམ་   མིན།
I   teacher   am not.
I am not a/the teacher.

འདི་   རྒྱ་ཁྱུ་   མ་རེད།
This   pen   is not.

This is not a pen.

Extra grammar note

Even though these are the most frequently used combinations, it is not the case that ཡིན། and མིན། are essentially linked to the first person and རེད། and མ་རེད། to the second and third person. ཡིན། and མིན། are essentially linked to བདག and རེད། and མ་རེད། are associated with གཞན་. Now, what does this mean? If you are stating something about yourself which others གཞན་ already know, you use the form linked to གཞན་, namely རེད།. For example:

ང་   བོད་པ་   མ་རེད།
I   Tibetan   am not.
(As you know) I am not Tibetan.

ང་   ཁྱེད་རང་ཚོའི་དགེ་ལྷན་   རེད།
I   your teacher   am.
(As you and everybody knows), I am your teacher.

The same is the case when reporting something about yourself or talking about yourself in a dream, movie, etc.

མི་ལམ་   ནང་ལ་   ང་   རྒྱལ་པོ་   རེད།
dream   in   I   king   am.
In the dream, I was a king.

The opposite applies if you'd like to emphasize the personal relationship to yourself – བདག་. In this case you use ཡིན། when talking about someone else. For example:

གན་ལགས་སུ་རེད།

Who is the Teacher?

གན་ལགས་   སུ་   རེད།
Teacher   who   is?

Who is the teacher?

སློབ་ཕྲག་   སུ་   རེད།
Student   who   is?

Who is the student?

You *may* have thought that the doggie is the student – but...

མཁན་ལགས་	ཁྱི་འདི་	རེད།	ཁྱི་འདི་	མཁན་ལགས་	རེད།
Teacher	this doggie	is.	This doggie	teacher	is.
The teacher is this doggie.			This doggie is the teacher.		
སློབ་ཕྱག་	ང་	རེད།	ང་	སློབ་ཕྱག་	རེད།
Student	I	am.	I	student	am.
I am the student.			I am the student.		

Other examples:

འདི་ ངའི་ ཟུ་གུ་ ཡིན།
This my pen is!
This is *my* pen!

ཉི་མ་ ངའི་སྐྱེས་དམན་ ཡིན།
Nyima my wife is.
Nyima is my wife.

(A note on the above two usages: To speak about ownership in the context of བདག་ is a very strong expression and not often used except for maybe in the case a disagreement about what belongs to whom and other such instances. Also, we typically do not speak about others in the context of བདག་, and if we do, it usually denotes a close relationship to and intimate knowledge of the other person such in the case of a mother and her young child or between spouses.)

In the example below, ཡིན་ is sometimes used to refer to one's *name* in the exile community:

ངའི་ མིང་ལ་ ལི་ཏི་ ཡིན།
my name (as) Lihi is.

But in Tibet everybody says: ངའི་མིང་ལ་བགྲ་ཤིས་ཟེར་གྱི་ཡོད། (“My name is called Tashi”). According to the context of བདག་ we can introduce ourselves as: ང་བགྲ་ཤིས་ཡིན། (“I am Tashi”) but it is better not to use it in most cases when introducing yourself.

For Your Later Reference Only...

Further Cases of Using ཡིན། to Make an Emphasis

When we give an order or express our opinion, we often use ཡིན། to emphasize that it is our own decision and choice. For example, His Holiness often says in the teachings:

ངའི་འཆར་གཞི་དེ་ཙམ་ཡིན་ད།

This is roughly my plan.

And (traditional) Tibetan teachers tend to say to their students:

མཉམ་དུ་ཡིན་ད།

(I order: Let us read/spell/recite this) together!

When somebody chooses you to do something, (s)he will point at you and say:

ཁྱེད་རང་ཡིན་ད།

(I decide that) you are (the one).

If you would like to emphasize your point of view, you would say:

འདི་ངའི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་ད།

This is my opinion

ད་ག་རང་ཡིན་ད།

This is exactly it (what I mean to say).

The ད་ will formally be explained in a later lesson. It can be translated as an exclamation mark, or just emphazier – and therefore often comes together with ཡིན།.

As a beginner, it is fine if you always use ཡིན། when talking about yourself and རེད་ when talking about others. However, it is good if you are aware that the boundaries are actually more flexible than this. That said, choosing one or the other is not a random matter. There are particular situations where you'd choose to say རེད་ for yourself, such as when telling something others might or should know. If you wish to emphasize your relationship with somebody you do so by choosing ཡིན། rather than རེད།

A propos the word “Verb”: An Interesting Little Subtlety:

According to the Tibetan way of thinking and categorizing, “to be” and “to have” are *not* verbs. This concept is expressed in the word བྱ་ཚིག་ verb, which comes from བྱ་བ་ activity, action + ཚིག་ word. So, for Tibetans, a verb is a “word of action” and, therefore, “to be” and “to have” are not considered བྱ་ཚིག་ because there is no action involved.

THE EXISTENTIAL MODE

Applying the principles of བདག་གཞན་ to the verb “to be” in the existential mode:

- The forms related to བདག་ are: ཡོད། and its negation མེད།.
- In the case of གཞན་, the following distinction needs to be made:
  - If the speaker has direct (testimonial) knowledge of what he is saying, he uses འདུག་ and its negation མི་འདུག་.
  - If he is stating something that he knows but does not have any direct experience of, then he uses ཡོད་རེད། and its negation ཡོད་མ་རེད།.

བདག་	གཞན་
ཡོད། / མེད།	Inferential ཡོད་རེད། / ཡོད་མ་རེད།
	Testimonial འདུག་ / མི་འདུག་

For example:

བདག་ self

ང་   ནང་   ལ་   ཡོད།
I   home   at   am.
I am at home.

Note: ལ་ is the ལ་དོན་ particle (locative usage) which will be dealt with later in this lesson.

ང་   སློབ་གྲྭ་   ལ་   མེད།
I   school   at   am not.
I am not at school.

ང་   ཨ་རི་   ལ་   ཡོད།
I   America   in   am.
I am in America.

གཞན་ other

ཕུ་གུ་   རང་   ལ་   འདུག།
The child   home   at   is.

The child is at home (I saw him/her there.)

དགེ་ཤེས་   སློབ་གྲྭ་   ལ་   མི་འདུག།
The teacher   school   at   is not.

(I see that) the teacher is not at school.

ངའི་རྒྱལ་ཁ་པ་   སློབ་ཁང་   ལ་   འདུག།
My friend   class room   in   is.

My friend is in the classroom (I see him/her).

བཀྲ་ཤིས་   བོད་   ལ་   ཡོད་ཅིང།
Tashi   Tibet   in   is.

Tashi is in Tibet. (I know this, but haven't seen it for myself.)

བཀྲ་ཤིས་   བལ་ཡུལ་   ལ་   ཡོད་མ་ཅིང།
Tashi   Nepal   in   is not.

Tashi is not in Nepal. (I know it, but haven't seen it for myself.)

ངའི་སློབ་མ་   ངའི་ལྗང་པ་   ལ་   ཡོད་ཅིང།
My lama   my country   in   is.

My lama is in my country.

Extra grammar note

Just as with the essential mode, it is important to understand that ཡོད། and མེད། are essentially linked to བདག་. However, this should not lead to the conclusion that they are only used for the first person. You can also use ཡོད། for others if you would like to emphasize some insider knowledge or the relationship to yourself. For example:

ངའི་   ཕུ་གུ་   སློབ་གྲྭ་   ལ་   ཡོད།
My   child   school   at   is.

My child is at school. (I have my child at school.)

The usage of ཡོད། emphasizes the strong relationship to the speaker, which in spoken Tibetan is always related to བདག་.

“COMMON KNOWLEDGE” USAGE OF འདུག VERSUS ཡོད་ཅིང་།

When stating common knowledge or a general truth – for example about your own home country – even if (or because) you have seen it a hundred times, the testimonial form is not used:

ངའི་	ལྗང་པ་	ལ་	གངས་རི་	ཡོད་ཅིང་།
My	country	in	snow mountains	there are.

There are snow mountains in my country.

Extra grammar note - for later reference

There are cases where you do have a direct experience which is also an essential quality of someone or something. In these situations, the two forms, རེད་ and འདུག are combined:

ཨ་ལས།	བཟུ་ཤིས་	རེད་འདུག	སྒོལ་མ་	རེད་མི་འདུག
I see,	Tashi	it is.	Dolma	it is not.

I see, it is Tashi, not Dolma.

The རེད་ expresses the essential quality of being Tashi, whilst the འདུག expresses the direct experience of the speaker. Sometimes, in this context, བཞག is used instead of འདུག. The above two auxiliaries are very similar and almost interchangeable in this context.

ཨ་ལས།	ཞི་མི་	རེད་བཞག
I see	cat	it is.

I see, it is a cat.

SHORT INTRODUCTION TO THE USE OF PARTICLES IN TIBETAN LANGUAGE

གུམ་ཅུ་བ། *The Thirty Verses* by Thonmi Sambhota

If you are interested in investigating the particles in depth, please study Thonmi Sambhota's famous text, the གུམ་ཅུ་བ། *The Thirty Verses*. If the text seems illegible on its own, please consult one of its many commentaries – such as the ལེགས་བཤད་ལྡན་དབང་། *The Tree of Excellent Explanation*.

ཕན་པ་ Particles

These seemingly unimportant little syllables between words are actually crucial. They define the function and relationships of words within a sentence. The Tibetan word for “particle” is བྱ་, which means “to meet.”

བྱ་ Sound

- ༡ འབྲེལ་བྱ་ connective particle
ཁྱེད་རང་གི་མིང་ལ་... your name...
- ༢ བདག་བྱ་ personifying particle
ཁོང་བོད་པ་རེད། རྒྱ་གར་པ་མ་རེད། (S)he is Tibetan, (s)he is not Indian.
- ༣ འབྲུང་བྱ་ source particle
ང་ཁ་ཏ་ཏ་ནས་ཡིན། I'm from Canada.
- ༤ ལ་དོན་ la don particle (here used in its locative sense)
ང་སློབ་ཁང་ལ་ཡོད། I'm in the class room.
- ༥ དགག་བྱ་ negation particle
ཁོང་དགེ་སྤྱོད་མ་རེད། (S)he is not a teacher.

The examples below show how it is only by applying a particle that we can tell the function of བྱ་:

༡	བོད་	+ གྱི་	ནང་ཚུས་	Buddhism of Tibet, Tibetan Buddhism
༢	བཀྲ་ཤིས་	བོད་	+ པ་	Tashi is Tibetan.
༣	ཕེན་པ་	བོད་	+ ནས་	Penpa is from Tibet.
༤	ང་	བོད་	+ ལ་	I am not in Tibet.

མཐུན་གཞན་དབང་ཅན་ and མཐུན་རང་དབང་ཅན་ DEPENDENT AND INDEPENDENT PARTICLES

All particles fall into one or other of the following two categories – dependent and independent.

མཐུན་གཞན་དབང་ཅན་ Dependent particles

Dependent refers to the fact that a single particle has various spellings which depend on the (gender of the) suffix of the preceding word. For example:

ཁྱེད་རང་གི་མིང་	your name, name of you
བོད་ཀྱི་ནང་ཚུས་	Buddhism of Tibet

Both of these are the འབྲེལ་སྒྲིག་ connective particle. They have the same name, the same function, the same use. It is just that, due to the different suffixes of the preceding word, the spelling differs.

ཕན་རང་དབང་ཆན། Independent particles

Likewise, the term *independent* expresses that the spelling of a particle does not vary regardless of the (gender of the) suffix of the preceding word. For example:

བཀྲ་ཤིས་བོད་པ་མ་རེད། Tashi is **not** Tibetan.
ཐེན་པ་རྒྱ་གར་པ་མ་རེད། Penpa is **not** Indian.

Even though the suffixes of the words བོད་པ་ and རྒྱ་གར་པ་ are *not* the same, the spelling of the དགག་སྒྲིག་ negation particle remains the same. Bear in mind that particles (almost) always **follow** the word they specify or belong to.

The first particle ཕན་ introduced in this lesson is the ལ་དོན་ particle, ལ་. Its range of different usages is extremely broad, but for the moment it is enough to understand the following:

- **The ལ་དོན་ particle** marks the place, aim, goal or recipient of an action or event.
- Whilst literary Tibetan makes use of seven different ལ་དོན་ particles, (སྟེ་, ར་, ཅུ་, ཅུ་, རྒྱུ་, ལ་, ཅུ་), in colloquial it is mostly the ལ་ or ར་ that are used.

Marking the place (locative function of the ལ་དོན་):

སྟེ་སྟེ་ སློབ་གྲྭ་ ལ་ ཡོད་རེད།
kid school at is.

The kid is at school.

The ལ་ in this sentence is specifying and clarifying the relationship between the two nouns (the child and the school). The child is located **at** school. It is safe to say that the most common translations of the ལ་དོན་ are: “to”, “at”, “in”, “for”. It should be borne in mind, however, that there are also many other occasions and translations for the ལ་དོན་.

Additional note – for grammar enthusiasts:

Grammatically speaking, the particles, such as ལ་དོན་, indicate which case is used for a word or phrase. In terms of Latin grammar, the ལ་དོན་ marks the dative or object. Tibetan

has its own unique system of “cases,” namely the eight-fold རྒྱུ་དབྱེ་ division. Interestingly, the ལ་དོན་particle is used for three of the eight divisions – the second, fourth and seventh. For a complete overview of the eight-fold རྒྱུ་དབྱེ་ division, please consult the appendix.

The ལ་དོན་ in its function with the verb *to have*:

The verb “to have” in Tibetan is the same as the verb “to be.” The only difference is that, for the verb “to have”, the “possessor” is marked with the particle ལ་.

ང་   ལ་   དེས་   ཡོད།

This sentence construction clearly illustrates how there are times when the grammatical terms used in English do not apply in Tibetan. In an English sentence, the person is the subject and the thing possessed is the object. In Tibetan the possessor is marked with the particle ལ་ and is not the grammatical subject.

The forms and nuances relating to direct / testimonial versus inferential knowledge remain the same. For example:

ང་	ལ་	གྲོགས་པོ་	མང་པོ་	ཡོད།
me	by/at	friends	many	are/have

I have many friends.

ང་	ལ་	དངུལ་	མེད།
me	at/to	money	have not/is not

I do not have (any) money.

བཀྲ་ཤིས་	ལ་	ཟུ་གུ་	འདུག།
Tashi	at/to	pen(s)	is/are

Tashi has a pen/pens. [Speaking from one's own experience of the fact.]

སློལ་མ་	ལ་	ཕུ་གུ་	མི་འདུག།
Dolma	at/to	children	are not/has not

Dolma does not have children. [I have (just) seen this for myself.]

དགོ་གན་	ལ་	དེས་	ཡོད་རེད།
---------	----	------	----------

teacher at/to book is/has

The teacher has a book/books.

བཀྲ་ཤིས་ ལ་ དུས་ཚོད་ ཡོད་མ་རེད།
Tashi at/to time is not/doesn't have

Tashi does not have time.

Note that the “possessor” can also be a place. In that case, the English translation can be changed into *there are*. For example:

བོད་ ལ་ གཡས་ ཡོད་རེད།
Tibet in yaks there are/has.

There are yaks in Tibet. Or: Tibet has yaks.

Extra grammar note

Also in the existential context, འདུག can be placed to oneself, if the situation requires it. For example, the speaker is not sure whether or not he has brought a pen and so searches for it in his bag.

Depending on how the search ends, he will say:

ང་   ལ་   རྒྱ་གྲུ་   འདུག
me   by   pen   is/have
(I see), I have a pen.

or:

ང་   ལ་   རྒྱ་གྲུ་   མི་འདུག   དགོངས་དག
me   by   pen   is not/have not   Sorry!
Sorry, I don't have a pen.

In terms of the translation into English, there is no distinction between ང་ལ་རྒྱ་གྲུ་ཡོད། and ང་ལ་རྒྱ་གྲུ་འདུག. Both mean *I have a pen/pen*. However, in Tibetan there is a strict distinction between direct perception and inferential knowledge.

Thus, འདུག is used for direct experience, for something we have just discovered – whether we are talking about ourselves or somebody else.

COMPLETE བདག་གཞན་ TABLE WITH EXAMPLES AND TRANSLATIONS

བདག་ Self	གཞན་ Other
"Essential" ཡིན། མིན།	"Essential" རེད། མ་རེད།
"Existential" + Verb 'to Have' ཡོད། མེད།	"Existential" + Verb 'to Have' ཡོད་རེད། ཡོད་མ་རེད།
	"Existential" འདུག། མི་འདུག།

THE PHILOSOPHY BEHIND

བདག་ comes from the selflessness of a person: གང་ཟག་གི་བདག་མེད།
གཞན་ comes from the selflessness of phenomena: ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད།

There are certain *subtle* notions and reasons why you'd use གཞན་ for yourself and བདག་ for others. This is for a much more advanced stage of Tibetan language learners! For example:

ང་ཁྱེད་རང་ཚོའི་དགེ་མཚན་རེད།
དབང་མོ་ལགས་ངའི་གྲོགས་མོ་ཡིན།
ང་ལ་སྒོར་མོ་ཉི་ཤུ་འདུག།

[As you all know,] I'm your teacher.
Wangmo-la is my friend.
Oh, [I just now see/realize,] I have 20
rupees/bucks.

བདག Self	གཞན། Other
<p>"Essential"</p> <p>For nationalities, names, professions, etc.</p> <p>ང་(ཚོ་) + Noun/Adjective + ཡིན། / མིན།</p> <p>ང་ཨ་རི་ནས་ཡིན། I'm from America.</p> <p>ང་བོད་སྐད་སློབ་ཕྱག་ཡིན། I'm a Tibetan language student.</p> <p>ང་ཚོ་ཤ་མེད་མིན། We're not vegetarian.</p> <p>ང་ཚོ་བོད་པ་མིན། We're not Tibetans.</p>	<p>"Essential"</p> <p>For nationalities, names, professions, etc.</p> <p>Person + Noun/Adjective + རེད། / མ་རེད།</p> <p>ཁོང་བོད་ནས་རེད། (S)he is from Tibet.</p> <p>བགྲ་ཤིས་ལགས་ཤ་མེད་རེད། Tashi-la is vegetarian.</p> <p>ཁོང་ཚོ་བོད་པ་མ་རེད། They are not Tibetans.</p>
<p>"Existential"</p> <p>To Be in a Certain Place:</p> <p>ང་(ཚོ་) + Place + ལ་ + ཡོད། མེད།</p> <p>ང་རྒྱ་གར་ལ་ཡོད། I'm in India.</p> <p>ང་ཨ་རི་ལ་མེད། I'm not in America.</p> <p>ང་ཚོ་སློབ་ཁང་ནང་ལ་ཡོད། We are in the classroom.</p> <p>ཁྱེད་རང་ག་པར་ཡོད། Where are you?</p>	<p>"Existential"</p> <p>To Be in a Certain Place:</p> <p>Person + Place + ལ་ + ཡོད་རེད། ཡོད་མ་རེད།</p> <p>ཁོང་བོད་ལ་ཡོད་རེད། [I know that] (S)he is in Tibet.</p> <p>ཁོང་ཚོ་བལ་ཡུལ་ལ་ཡོད་མ་རེད། [I know that] They are not in Nepal.</p> <p>བགྲ་ཤིས་ལགས་འཛིན་གྲྭ་ལ་ཡོད་རེད། [I know that] Tashi la is in class.</p>
	<p>"Existential" </p> <p>To Be in a Certain Place:</p> <p>Person + Place + ལ་ + ཁ་ + འདུག / མི་འདུག</p> <p>ཁོང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་འདུག [I see that] They are in India.</p> <p>རྒྱ་ར་ལགས་སློབ་ཁང་ནང་ལ་མི་འདུག [I see that] Tara la is not in the classroom.</p>

བདག Self	གཞན། Other
<p>"To have"</p> <p>ང(ཚོ) + ལ་ + Noun + ཡོད། མེད།</p> <p>ང་ལ་དེ་ལྟ་ཡོད། I have a book/ books. ང་ཚོ་ལ་སྒྱུ་གུ་ཡོད། We have a pen / pens. ང་ལ་རང་སྒྱུང་མང་པོ་ཡོད། I have a lot of homework. ང་ཚོ་ལ་སྒྱུ་གུ་(སྒྱུ་གུ་)མེད། We do not have kids.</p>	<p>"To have"</p> <p>Person /Place + ལ་ + Noun + ཡོད་ཅེད། / ཡོད་མ་ཅེད།</p> <p>ཁོང་ལ་དེ་ལྟ་ཡོད་ཅེད། (S)he has a book / books. ཁོང་ཚོ་ལ་སྒྱུ་གུ་ཡོད་མ་ཅེད། They do not have kids. བོད་ལ་གཡལ་གུ་ཡོད་ཅེད། Tibet has yaks. / There are yaks in Tibet. ཨ་རི་ལ་བོད་པ་མང་པོ་ཡོད་ཅེད། America has a lot of Tibetans. / There are a lot of Tibetans in America.</p>
	<p>"To Have" ༀ</p> <p>Person/Place + ལ་ + Noun + འདུག/ མི་འདུག</p> <p>ཁོང་ལ་དེ་ལྟ་ཅིག་(ཞིག)འདུག He / She has a book/books. ཁོང་ཚོ་ལ་སྒྱུ་གུ་མི་འདུག They don't have pens. བལ་ཡུལ་ལ་དབྱིན་ཇི་མང་པོ་འདུག There are a lot of <i>injis</i> in Nepal. ང་ཚོའི་སློབ་ཁང་ནང་ལ་བྱི་མི་འདུག There is no dog in our classroom.</p>

Test Yourself at the End of this Lesson:

- Am I able to describe in complete sentences my Tibetan language learning process and environment?
- Am I able to identify fundamental grammatical and conceptual differences between Tibetan and English and illustrate these differences with examples?

